

**Södertälje
kommun**

Revisorerna

Revisionsplan 2011 Södertälje kommun

24 mars 2011

Innehåll

1.	Revisorernas uppdrag	3
	Samordnad revision.....	3
	Revisionens mål.....	4
	Revisionsplan	4
3.	Grundläggande granskning.....	4
	Löpande granskning av nämndernas interna styrning och kontroll	4
3.2	Möten med nämnderna (gruppbesök).....	5
	Utbildningsnämnden.....	6
3.3	Information.....	7
3.4	Löpande granskning av nämndernas interna styrning och kontroll kopplat till redovisningsrevisionen.....	7
	3.5 Granskning av delårsbokslut och delårsrapport.....	8
	3.6 Granskning av årsbokslut och koncernredovisning	8
4	Fördjupade granskningar	9
	Tillsyn av externt driven verksamhet.....	9

1. Revisorernas uppdrag

Revisionen består av de förtroendevalda revisorerna och deras sakkunniga biträden. I Södertälje kommun biträds revisorerna av Ernst & Young AB.

Kommunrevisorernas uppgifter följer av kommunallag, revisionsreglemente och god revisions sed i kommunal verksamhet. Revisionen syftar ytterst till att ge kommunfullmäktige underlag till ansvarsprövning av nämnder, styrelser och enskilda politiker.

För att kunna ge underlag till ansvarsprövningen granskar revisorerna årligen all verksamhet som bedrivs inom nämnders och styrelser verksamhetsområden. Revisionen granskar också kommunens samlade verksamhet i förvaltning och företag ur ett övergripande ägarperspektiv. I detta ingår även styrelsens uppsiktsplikt över de kommunala företagen. Vidare ska revisorerna bedöma om resultaten i delårsrapporten och årsbokslutet är förenliga med de mål fullmäktige beslutat om i budgeten och planen för ekonomin under perioden.

Revisorerna prövar om:

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt
- räkenskaperna är rättvisande
- nämndernas interna kontroll är tillräcklig

Revisorernas bedömning lämnas i revisionsberättelsen.

Revisionen har också en främjande roll och ska genom sina granskningar bidra till att fullmäktiges mål och uppdrag fullföljs. Insatserna ska präglas av en god dialog med kommunens politiska och administrativa ledning.

Samordnad revision

Samordnad revision mellan kommunförvaltningen och dess bolag är ett viktigt instrument för ägarens, d v s kommunfullmäktiges, kontroll och uppföljning. Lekmannarevisorerna granskar den verksamhet som bedrivs i bolagen. Den samordnade revisionen ger förutsättningar att bedöma hur kommunen arbetar med ägarstyrning och förvaltningskontroll. Granskningen sker utifrån ett övergripande ägar-/styrperspektiv där kommunstyrelsens uppsikt är ett viktigt inslag.

Lekmannarevisorns uppgift i de kommunala bolagen är att granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om den interna kontrollen är tillräcklig samt om anvisningar från bolagsstämman följs. Granskningen ska ske enligt god sed och resultera i en granskningsrapport med tillhörande granskningsredogörelse som presenteras för bolagsstämman via bolagens styrelser. Granskningsrapporten ska även fogas till revisionsberättelsen för kommunen.

Revisionens mål

Målen i granskningen är att:

- Genomföra revisionsinsatser med en hög kvalitet som bidrar till förbättringar och en ökad effektivitet i Södertälje kommuns verksamheter.
- Använda de tilldelade resurserna så effektivt som möjligt.
- Leva upp till god revisions sed i kommunal verksamhet och till kommunallagens intentioner.

Revisionsplan

Planering är en viktig del i revisionsprocessen. Revisionens resurser är begränsade och måste användas effektivt. Granskningarna inriktas därför på väsentliga områden där det kan finnas risk att väsentliga fel uppstår som kan påverka verksamheternas inriktning, förvaltning och redovisning. Med detta som utgångspunkt tillsammans med de direktiv som ges till nämnderna i Mål och Budget samt revisorernas kunskap från tidigare granskningar har väsentliga granskningsområden identifierats.

Den årliga granskningen bygger på en kombination av olika metoder och tillvägagångssätt för att kunna bedöma om nämnder och styrelser har en tillfredsställande styrning och intern kontroll. Den årliga granskningen kan delas upp i grundläggande granskning, som omfattar alla nämnder och styrelser, samt fördjupad granskning, som omfattar specifika områden där revisorerna vill ha fördjupad kunskap och där tillräckliga revisionsbevis inte kan erhållas inom ramen för den grundläggande granskningen.

Revisionsplanen är revisorernas verksamhetsplan för 2011. Förändringar i planen kan komma att ske till följd av förändringar i omvärlden eller verksamhetens utveckling.

3. Grundläggande granskning

Löpande granskning av nämndernas interna styrning och kontroll

Revisionen följer löpande nämndernas arbete. Bevakningsansvaret är fördelat mellan revisorerna enligt följande:

Socianämnden, omsorgsnämnden, arbetslivsnämnden, överförmyndarnämnden
Erik Ternert (gruppledare), Sören Lekberg, Birger Arthursson och Börje Tomelius

Utbildningsnämnden, äldreomsorgsnämnden samt kommundelsnämnderna
Bo Backlund (gruppledare), Carl-Göran Öhlin, Severios Halef

Tekniska nämnden, stadsbyggnadsnämnden, miljönämnden och kultur- och fritidsnämnden

Elisabet Komheden (gruppledare), Bo Fredriksson, Eleanor Edwards, Jan Wattsgård

Som ett stöd för bevakningen har Ernst & Young gjort en kartläggning per nämnd som in-
nefattar:

- Nämndens väsentliga verksamhetsområden
- Väsentliga nationella mål/uppdrag i lagstiftning eller annat regelverk
- Väsentliga mål/uppdrag (direktiv) från KF i Mål & Budget
- Förändringar i direktiven jämfört med 2010
- Nämndens egna mål och prioriterade frågor/uppdrag
- Risker
- Planerat förändrings- utvecklingsarbete
- Intern styrning och kontroll

Verkställandet av direktiven i Mål & Budget kommer särskilt att följas i den löpande be-
vakningen när revisorerna läser nämndernas handlingar och protokoll. Härutöver kommer
följande specifika områden att följas:

Socialnämnden

- *Den ekonomiska utvecklingen*

Omsorgsnämnden

- Kompetenshöjande insatser inom omsorgsverksamheterna

Utbildningsnämnden

- Kompetenshöjande insatser inom förskolan (Förskolelyftet)
- Åtgärder för att höja kunskapsnivån och betygen i grundskolan

Äldreomsorgsnämnden

- Kompetenshöjande insatser (statliga medel)

Stadsbyggnadsnämnden

- Kompetensförsörjning
- RUFs

Ernst & Young tillhandhåller en mall som de förtroendevalda revisorerna kan använda för
att dokumentera den löpande granskningen av nämnderna.

3.2 Möten med nämnderna (gruppbesök)

En del i den grundläggande granskningen är gruppbesöken där revisorerna träffar företrä-
dare för nämnderna. Inför mötet får nämnden information om vad revisorerna vill få infor-
mation om. Följande gemensamma områden kommer att behandlas med samtliga näm-
nder:

- Nämndens egna mål och prioriterade frågor/uppdrag för mandatperioden
- Nämndens riskbedömningar och internkontrollplaner
- Planerat förändrings- utvecklingsarbete

Härutöver kommer följande specifika områden att behandlas:

Kommunstyrelsen

- Det finansiella läget
- Utredarenhetens funktionalitet efter de förändringar som skett
- Telge inköp med fokus på besparingar
- Arbete med och hantering av nyckeltalsjämförelser med andra kommuner
- Avtal mellan bolagskoncernen och förvaltningar

Socialnämnden

- Hur besparingarna 2010 genomförts. Prognos 2011.
- Risker att lagstiftning inte efterlevs
- Budgetunderlagen: Hur analyseras och beaktas volymförändringar och andra förändringar som påverkar verksamheten?
- Rutiner för larm
- Hög personalomsättning på socialsekreterare
- Ej verkställda beslut

Omsorgsnämnden

- Hur besparingarna 2010 genomförts. Prognos 2011.
- Risker att lagstiftning inte efterlevs.
- Budgetunderlagen: Hur analyseras och beaktas volymförändringar och andra förändringar som påverkar verksamheten?
- Ej verkställda beslut
- LOV och dess konsekvenser för den kommunala omsorgen

Utbildningsnämnden

- Konsekvenser av Bårstaskolans nedläggning
- Pedagogernas inflytande över inredningen i skolorna
- Rektoreernas arbetssituation

Äldreomsorgsnämnden

- LOV och dess konsekvenser för den kommunala äldreomsorgen
- Ej verkställda beslut

Järna kommundelsnämnd

- Uppföljning av granskning av ekonomistyrning 2010

Tekniska nämnden

- Skogsvård
- Upphandlingen av snöröjning

Stadsbyggnadsnämnden

- Långsiktig kapitalutveckling
- Personalomsättning

Miljönämnden

- Personalomsättning
- Gränssnittet mellan nämnden och Kommunstyrelsen

Kultur- och fritidsnämnden

- Leanarbetet vid biblioteken
- De nya riktlinjerna för föreningsbidrag
- Varför är kostnaderna för boklån höga i kommunen i jämförelse med andra kommuner?

Gruppbesöken ger, tillsammans med andra granskningsaktiviteter, underlag till ansvarsprövningen. De ger också underlag till att uppdatera väsentlighets- och riskanalysen och planeringen av revisionsarbetet kommande år. Ernst & Young svarar för dokumentation och sammanfattning av träffarna.

3.3 Information

Ett sätt att följa verksamheten inom områden som bedöms väsentliga är att bjuda in ansvariga tjänstemän för information. Under 2011 kommer följande områden att behandlas på revisionssammanträdena som informationsärenden:

- Konsekvenser av den nya gymnasiereformen och förändringarna i skollagen
- Tillsyn av läkemedels- och tobaksförsäljning
- Internhyressystemet inom skolan, debitering mellan skolor och Telge Fastigheter

Informationstillfällena förbereds av Ernst & Young som också svarar för dokumentationen. Dessa utgör också ett underlag vid ansvarsprövningen.

3.4 Löpande granskning av nämndernas interna styrning och kontroll kopplat till redovisningsrevisionen

Granskningen av intern kontroll i redovisningsrevisionen syftar till att kontrollera om rutiner och kontroller är tillräckliga för att säkerställa att den löpande redovisningen och årsredovisningen inte innehåller väsentliga fel.

I planeringsfasen sker en dokumenterad väsentlighets- och riskanalys avseende den ekonomiska redovisningen. Med hjälp av analysen inriktas revisionen mot de områden där risken för väsentliga fel är störst. Utvalda rutiner granskas genom en kombination av analytisk granskning och substansgranskning.

Utöver denna granskning sker ett antal andra granskningsinsatser t ex:

- Kontroll av väsentliga förändringar i redovisningsprinciperna jämfört med tidigare år
- Analys av konton genom stickprov. Exempel på konton som granskas är:
 - konton med stora/oväntade budgetavvikelser eller där risken för fel kan vara stor
 - förtroendekänsliga konton(t ex konsultkostnader, representation, resor)

- andra väsentliga konton (t ex juridiska konsultationer)
- Översiktlig granskning av skatter och avgifter
- Granskning av att räkenskapsmaterialet uppfyller de krav som ställs i lagstiftning och god sed.

3.5 Granskning av delårsbokslut och delårsrapport

Från och med år 2005 riktas krav på revisionen att granska en delårsrapport omfattande minst 6 månader, högst 8 månader, enligt proposition *2003/04:105 God ekonomisk hushållning i kommuner och landsting*. Granskningen inriktas på att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med fullmäktiges mål för den ekonomiska förvaltningen. Granskningen innefattar även kontroller av att kommunens delårsrapport överensstämmer med anvisningarna i lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från rådet för kommunal redovisning.

Granskningsresultaten vid delårsbokslutet utgör en viktig information inför granskningen av årsbokslutet. Resultat från granskningen sammanfattas i skriftlig presentation och ett underlag för uttalande om delårsrapporten till fullmäktige.

3.6 Granskning av årsbokslut och koncernredovisning

Granskning av årsredovisningen syftar till att bedöma om årsredovisningen ger en rättvisande bild av kommunens och kommunkoncernens resultat och ställning d v s att

- tillgångar och skulder existerar och avser kommunen
- tillgångar och skulder värderats och klassificerats rätt
- kommunens samtliga tillgångar och skulder redovisats
- inkomster och utgifter i allt väsentligt periodiserats korrekt och avser verksamhetsåret
- årsredovisningen är upprättad enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed enligt de regler och anvisningar som finns för kommuner

Granskningen syftar även till att bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenliga med fullmäktiges beslutade mål med avseende på god ekonomisk hushållning. Granskningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse och nämndernas verksamhetsberättelser
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Finansieringsanalys
- Investeringsredovisning
- Sammanställd redovisning

Utgångspunkter är den väsentlighets- och riskanalys som upprättas i vid granskning av internkontroll. Resultat från granskningen sammanfattas i skriftlig rapport och i det slutliga uttalandet i den årliga revisionsberättelsen.

4 Fördjupade granskningar

Skydd mot mutor och bestickning

Ett antal avslöjanden om oegentligheter i Sverige de senaste åren har inneburit ett större fokus på riskerna för oegentligheter i privata och offentliga organisationer. Offentliga verksamheter förutsätts ha en intern kontrollstruktur som omfattar både specifika och generella kontroller för att motverka och i förekommande fall upptäcka oegentligheter. Att skyddet mot oegentligheter fungerar handlar ytterst om allmänhetens förtroende för offentlig verksamhet som en helhet, men också specifikt för den enskilda kommunen.

Med oegentligheter menas i detta avseende oönskade händelser och incidenter av finansiell karaktär. Exempel på vad som innefattas i begreppet oegentligheter är muta och bestickning, förskingring, bedrägeri, falsk finansiell rapportering, otillåtna bisysslor, svart arbetskraft och stöld.

Granskningen inriktas mot kommunens skydd mot oegentligheter och baseras på genomgång av riskanalyser och styrelsers och nämnders policys och riktlinjer inom området.

Granskningen inriktas på områdena inköp, tillståndsgivning och byggnationer.

Tillsyn av externt driven verksamhet

Antalet externa utförare av kommunalt finansierad verksamhet ökar. Kommunen beviljar tillstånd till de aktörer som vill driva t ex äldreomsorg, handikappomsorg och förskoleverksamhet. Även om verksamheten bedrivs i extern regi har kommunen och dess nämnder det yttersta ansvaret för verksamheten.

För att säkerställa att entreprenören fullgör sina åtaganden måste kvaliteten regleras i avtalen (där sådana förekommer), likaså hur tillsyn och uppföljning av verksamheten ska ske. Det innefattar bl.a. att ansvarig nämnd informeras om resultatet av entreprenörens egna uppföljningar, hur denne ska medverka i kommunens uppföljningar samt nämndens insyn i företagets ekonomiska ställning.

Syftet med granskningen är att granska om utbildningsnämnden, äldrenämnden samt social- och omsorgsnämnden har ändamålsenliga system för att utöva tillsyn samt om det sker en tillräcklig tillsyn.

Arbetsmarknadsarbetet

Arbetsmarknadspolitiken är ett statligt ansvar men kommunerna har sedan början av 1990-talet blivit en allt viktigare aktör när det gäller arbetsmarknadsinsatser på lokal nivå. En anledning till kommunernas aktivitet är att arbetslösheten är kostsam och påverkar såväl skatteintäkter som behovet av försörjningsstöd.

Södertälje kommun har varit mycket aktiva de senaste åren och prövat för den kommunala sektorn nya grepp för att bidra till sysselsättning och motverka behov av försörjningsstöd

Syftet med granskningen är att belysa om kommunens arbetsmarknadsarbete är ändamålsenligt. Exempel på frågor som besvaras i granskningen är: Om det finns mål för arbetet, vilka resultat arbetsmarknadsinsatserna ger, hur verksamhet, mål och resultat följs upp, hur det kommunala uppföljningsansvaret för ungdomar t o m 20 år sköts samt om samverkan inom och kommunen och med Arbetsförmedlingen fungerar väl. .

Bygglov

I plan- och bygglagen (PBL) anges när bygglov och bygganmälan krävs. Där finns också regler om tillsyn och kontroll. Bygglov krävs, med vissa undantag för att uppföra nya byggnader, göra tillbyggnader eller ta i anspråk byggnader helt eller delvis för nytt ändamål. Bygglov krävs också för andra åtgärder som exempelvis att bygga plank, sätta upp skyltar osv. Bygglovet omfattar i huvudsak en granskning av den yttre utformningen, placeringen på tomten och byggnadens användning.

Stadsbyggnadsnämnden ska på ansökan även ge förhandsbesked om en åtgärd som kräver bygglov kan tillåtas på avsedd plats. Behovet av förhandsbesked gör sig starkast gällande för åtgärder utanför detaljplan.

Granskningens syfte är att bedöma om styrningen, uppföljningen och tillämpningen av bygglovsprocessen är ändamålsenlig och tillräcklig.

Bisysslor

Förekomsten av bisysslor regleras i kollektivavtal. Från och med år 2002 reglerar även Lagen om offentlig anställning (LOA) bisysslor. Lagen är tillämplig för anställda inom kommuner och landsting. En bisyssla kan vara tillåten eller otillåten. Kommunen har möjlighet att i förekommande kunna lämna godkännande för bisyssla. Utan hänsyn till ovanstående kan Skatteverket göra egna bedömningar om den anställde ska bedömas som arbetstagare eller uppdragstagare.

Granskningen syftar till att bedöma ändamålsenligheten och den interna kontrollen i hanteringen av anställdas bisysslor. Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Finns tydliga regler, riktlinjer och rutiner avseende anställdas bisysslor?
- Finns en tillräcklig kontroll över godkända bisysslor?
- Förekommer bisysslor som inte är i enlighet med kommunens regler och/eller innebär att allmänhetens förtroende för kommunen skadas?

Föreningsbidrag

En betydande del av kultur och fritidsverksamheten utförs av och i samverkan med föreningslivet. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för föreningsbidragen.

Syftet med granskningen är att belysa:

- hur arbetet med bidragsgivningen till föreningar bedrivs i förhållande till mål och riktlinjer
- om den föreningsdrivna verksamheten och verksamheten i egen regi tillsammans svarar för att målen med kultur- och fritidsverksamheten uppnås.